

Trzeba odsłonić te za oknem, czyli językowy obraz świata w sztuce współczesnej.

KLASA:

III

TYP SZKOŁY:

Liceum

TEMAT LEKCJI:

Trzeba odsłonić te za oknem, czyli językowy obraz świata w sztuce współczesnej.

CZAS TRWANIA:

45 minut

MIEJSCE LEKCJI W CYKLU:

Druga z trzech lekcji cyklu poświęconego lingwistycznym nurtom w sztuce (literatura: poezja lingwistyczna i neolingwistyczna, film, spektakl).

Lekcja stanowi kontekst do twórczości Mirona Białoszewskiego i należy ją przeprowadzić po lekcji dotyczącej twórczości poety.

Praca domowa odsyła uczniów do obejrzenia w internecie slamu ze spektaklu TR *Cokolwiek się zdarzy, Kocham Cię*. Filmik będzie stanowił punkt wyjścia do lekcji następnej, która dotyczy będzie poezji neolingwistycznej.

KOMENTARZ:

Lekcja pokazuje, że język nie jest sztywnym i niezmiennym narzędziem komunikacji, ale tworem żywym i wciąż rozwijającym się.

Cykl ma na celu uświadomienie uczniom, że literatura (sztuka) to nie tylko wielkie nazwiska i wielkie słowa, lecz także język potoczny, prosty i bardzo współczesny.

WARUNKI KONIECZNE DO PRZEPROWADZENIA LEKCJI:

Uczeń powinien wiedzieć, czym charakteryzuje się poezja i proza Białoszewskiego.

HASŁA PROGRAMOWE:

- Język, styl wypowiedzi, stylizacja
- Słownictwo potoczne a twórczość

CELE OPERACYJNE LEKCJI:

Uczeń:

- Wie, czym jest norma wzorcowa, a czym norma zwyczajowa
- Wie, czym jest styl wypowiedzi i czemu może służyć stylizacja
- Potrafi podać przykłady kolokwializmów, neologizmów
- Dostrzega w słownictwie potocznym walory artystyczne
- Dostrzega w języku moc twórczą

METODY DYDAKTYCZNE:

- Podające
pogadanka
- Aktywizujące
dyskusja
- Ekspozujące
film
- Praktyczne
praca w grupach

tekst konspektu
(z wyjątkiem tekstów
literackich) dostępny
na licencji Creative
Commons Uznanie
autorstwa - Na tych
samych warunkach 3.0
Polska. Treść licencji
na stronie: [http://
creativecommons.org/
licenses/by-sa/3.0/pl/
legalcode](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/legalcode)
opracowanie:
Magdalena Duraj
projekt graficzny:
Anna Piwowar

FORMY ORGANIZACYJNE:

- Praca zbiorowa
- Praca w grupach
- Praca indywidualna

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- Słowne:
tekst drukowany
- Słuchowo-wzrokowe
telewizor i odtwarzacz dvd / laptop i projektor multimedialny

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Sprawdzenie listy – 3 minuty
  2. Podanie tematu lekcji – 1 minuta
  3. Rozmowa wprowadzająca w temat – 3 minuty
    - O czym musi być film, aby był filmem ciekawym?
    - Jaka rzeczywistość pojawia się w filmach?
  4. Wprowadzenie nowego materiału – 12 minut
    - Podanie podstawowych informacji dotyczących W. Bąkowskiego i jego filmu
    - Obejrzenie filmu W. Bąkowskiego *Film mówiony 3*
  5. Opracowanie nowego materiału – 18 minut
Praca w grupach: Uczniowie zostają podzieleni na grupy, mogą to być np. zespoły czteroosobowe – wtedy każda osoba dostaje do analizy 10 wersów tekstu.
    - Polecenie 1. (3 minuty)
Przeczytajcie tekst Bąkowskiego, spróbujcie w nim zaznaczyć (np. kolorowymi flamastrami), ile tematów zostało poruszonych.
    - Dyskusja (5 minut)
      - Czy łatwo wyodrębnić poruszane tematy? Dlaczego?
      - O czym jest film? Czego dotyczą wypowiedzi Bąkowskiego?
      - Gdzie rozgrywa się akcja, kim są jej bohaterowie?
      - W jaki sposób wypowiada się Bąkowski?
    - Przywołanie definicji (3 minuty)
norma wzorcowa, norma użytkowa, styl potoczny, stylizacja, kolokwializm, neologizm, onomatopeja
    - Polecenie 2. (2 minuty)
Spójrzcie jeszcze raz w tekst i podkreślcie w nim wyrażenia potoczne, kolokwializmy, neologizmy, onomatopeje.
    - Dyskusja (5 minut)
      - Jakiego słownictwa używa Bąkowski?
      - Jakie wyrażenia potoczne, kolokwializmy, neologizmy, onomatopeje pojawiają się w tekście?
      - Jak można scharakteryzować styl wypowiedzi Bąkowskiego? Jakimi przymiotnikami można określić jego wypowiedź? Czemu może służyć stylizacja na styl potoczny?
  7. Usystematyzowanie nowego materiału – 7 minut
    - Dlaczego film nosi tytuł *Film mówiony*? Czy tytuł pomaga w zrozumieniu pracy?
    - Czy potrzebny jest obraz? Czy przekaz byłby możliwy bez animacji?
    - Jak można zinterpretować zakończenie filmu?
    - Co łączy film Bąkowskiego z twórczością Białoszewskiego?
  7. Zadanie pracy domowej – 1 minuta
    - Obejrzyj na YouTube fragment slamu ze spektaklu TR *Cokolwiek się zdarzy, Kocham Cię*.
      - Jakie słownictwo się pojawia? Czy dostrzegasz jakieś podobieństwo spektaklu z filmem Bąkowskiego i poezją Białoszewskiego? Co łączy utwory?
- <http://www.youtube.com/watch?v=u993wMxsAZ4>
(krok 1: wejdź na stronę www.youtube.com, krok 2: wpisz w wyszukiwarkę *Cokolwiek się zdarzy, Kocham Cię*)

MATERIAŁ JĘZYKOWY BĘDĄCY PODSTAWĄ PRACY NA LEKCJI:

W. Bąkowski, *Film mówiony 3*, 2008

ZAŁĄCZNIKI

Wojciech Bąkowski – urodzony w 1979 r. w Poznaniu, absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu, polski grafik, twórca rysunków, performansów, eksperymentalnych filmów animowanych, muzyki alternatywnej, poeta.

Wojciech Bąkowski, *Film mówiony 3*, 2008

Film animowany rysowany bezpośrednio na taśmie filmowej. Animacji towarzyszy głos autora czytającego własne utwory poetyckie. Narrator używa „języka ulicy”, pełnego uproszczeń i kolokwializmów. Obraz wciąga widza, a z pozornie niepowiązanych ze sobą scenek wyłania się portret artysty, który analizuje rzeczywistość.

Monolog autora:

Tu taki pokój tyka stoi może leci nie wiem trzeba odstąpić te za oknem no ty patrz rzeczywiście widać te powidoki ta ma boczki ale gruba dosyć nie? w sumie bardziej już nie będzie bo to się ubiło już tak w genach jest powiedziane ile masz rosnać i jeść no także wszystko wiadomo tylko rak ma załatwione że sobie tam rośnie ile chce na zawsze w pokoju obok tam jest karmiony ciastka jakieś coś różne glukoza jakaś ogólnie to tam wiesz okno już zatyka ciałem no i to jest czerniak to sobie wyobraź jak tam jest zaciemnione całe domy chaty wiary wszystko pozatykane ten od rur tu ale sapie i śmierdzi z rur naprawia to mi tu na całą kuchnię co on śpi? że tak sapie? tak się oddycha i ten pachnie jak się śpi przygryzłem w nocy muchę bo weszła do ten do buzi ci mówię miała smak wszystkiego firan i cioci kruszonki taki skoncentrowany w jednej tej kropli zielony metalik smak wszystkiego tłusty latający i teraz wszystko wiem o wszystkich jak zamknę oczy ten sobie tu w tramwaju tam sobie robi że mu cała kurtka tu faluje widzisz? no gdzie on ma tą rękę? ta tutaj fffff wydmuchuje jak najdalej siwy ten nikotynę przez taki dzióbek taką kółko-szminek w bok pod ciśnieniem ten się boi wejść do 108 już wychodzi z siebie tu się wije żeby tylko nie wejść o ten śpi i leci tak się wspina takimi tymi skokowo ale to nie jest że znudzony czy coś tylko on się z nerwów tak uspił ze strachu nie pomagaj sobie girą tym postumentem nie wolno masz odrzutowe wszystko nie wierzy będzie się chwycił siedzeń wszędzie nie wiem chyba na zawsze ta jest ale że normalnie ogień i o tym wie no widziała przy przebijaniu się w chacie co tam ma pod tym no pod spodem tu jedzie w autobusie ma perfumy duszne trochę za mocne ten się ciągle gapi ale jak się na niego ten popatrzy to się odwraca niby głowę a całe te gałki oczne to to mu zostaje i się zatrzymuje ta głowa o nie kątami spojówkami tu ja takie ma oczy głuche do przodu przez to ściany wszystko wszystkie robią mi się w dal od lamp chyba tak mam jest mówiony do mnie niby słyszę ale mi się łączy to ze światłem że mam no audio i wideo jednym tym kablem takie eurozłącze ze wszystkimi razem w ogóle znowu wszystkich widzę coś włożę do buzi i to mnie obudzi bo jest dobre i mocno słone bo dookoła to tylko szumi i szumi krany każdy się kąpie ten tu dalej reperuje smrody idą z rury albo z niego tam zmieszane to jest na całą chatę mi to idzie owłosienie to jest inna rasa ci robole tutaj cygan drze mordę na wszystkie bachory swoje ja go nie rozumiem ale wygląda mi że jest głupkiem robolem tylko że nosi różowe stroje a to go przynajmniej tam za coś lubię tak jak Geringa za te mundury wszystkie coraz głębiej wchodzę w zamyślenie ale nic nie myślę mam tylko uczucie trochę jadę pustym tirem bez niczego w sobie pogłos tu halowy mam w naczepie dookoła grawitacja jest że ci mówię wyciska kołki rozporowe Jezus dostaje ostrych rysów normalnie i w ogóle ich jest dwóch chyba nie wiem wiszą z Bracholem za szybami się robi szybko i ciemno można rękę wystawić się zmoczy granatową wodą tu widać jak ten to się robi takie jakby fale ten już o tej porze tam w portierni sobie otworzył te gołąbki wszystkie stoiki i nimi śmierdzi no i już ci nie wyda kluczy też ma widok na całe wszystko i wszystkich telewizory drewniane kolor ten rubiny na nich wszystko widzi ten tutaj titititi tam coś ma do powiedzenia niby może ciekawego nawet ale już tam sobie spokój dał ręką powiedział tego po piwie tutaj normalnie

ale potargało go wszystko go omija się zwiesił tu na tych schodach i cała dzielnica tutaj się mu tak przewala ten że niby tego nie ogląda ważniejsze ma tam sprawy swoje te zajęcia ale stoi tu tak w gaciach chyba z godzinę i ogląda i ogląda i ogląda